

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สำรวจการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ และการวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

นิภา มนุญปิฎ และคณะ (2521 - 2522) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุในโรงเรียน" โดยมีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียน ประเภทสาเหตุ และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุของนักเรียน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่อยู่ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 283 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้รับอุบัติเหตุส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 10 - 11 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้น ป.5 - ป.6 ชนิดของอุบัติเหตุประมาณร้อยละ 38 คือ ทกล้ม สาเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้อยละ 47 คือ พฤติกรรมของนักเรียนเอง รองลงมา คือ สิ่งแวดล้อมและความไม่ได้มาตรฐาน หรือเสื่อมสภาพของอุปกรณ์เครื่องใช้ สถานที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดประมาณร้อยละ 46 คือ ภายในอาคาร เช่น ห้องเรียน

ทิพา จันทระคามิ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนของผู้บริหารที่รับผิดชอบโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิภาพในโรงเรียนพบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กนั้น มีปัญหาปานกลางในเรื่องการจัดดูแล

ให้บริเวณโรงเรียนปลอดภัยต่อการเรียนการเล่นของนักเรียน การจัดนักเรียนให้เหมาะสมกับขนาดห้องเรียน โต๊ะ ม้านั่ง โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาปานกลางในเรื่อง การดูแลความปลอดภัยของอาคารเรียน

ภัทรจันทร์ ใจสว่าง (2525) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทดลองวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และศึกษาวิธีป้องกันอุบัติเหตุ และการแก้ปัญหาเมื่อเกิดอุบัติเหตุในการทดลองวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู 454 คน ในโรงเรียนรัฐบาล 39 แห่ง โรงเรียนเอกชน 35 แห่ง โรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในห้องทดลองร้อยละ 69 ลักษณะของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมากที่สุด ได้แก่ ไฟไหม้ และสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ คือ นักเรียนเดินเล่อ การแก้ปัญหาของครูวิทยาศาสตร์ที่พบมากที่สุดคือ การฝึกให้นักเรียนทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งที่ใช้เสร็จ

มณฑิรา โลหพันธ์วงศ์ และคณะ (2527) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียนเขตการศึกษา 9" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัย และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อาคารเรียนสร้างแบบถาวร ร้อยละ 81.37 โรงเรียนอยู่ใกล้ถนนร้อยละ 68.10 โรงเรียนยังไม่มีรั้ว ร้อยละ 48.53 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ดูแลขณะนักเรียนพักร้อยละ 71.45 จัดให้มีผู้ดูแลข้ามถนน ร้อยละ 36.67 มีห้องพยาบาลในโรงเรียนร้อยละ 97.78 ไม่มีการฝึกซ้อมหนีไฟร้อยละ 89.17 ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่เคยผ่านการอบรม ในเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาร้อยละ 57.70 ส่วนกิจกรรมในการสอนนั้น ใช้วิธีบรรยายร้อยละ 71.80 การเล่าเรื่องร้อยละ 38.50 การฝึกปฏิบัติร้อยละ 34.00 การเล่นเกมร้อยละ 30.30

กาญจนา บุญมี (2527) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "สภาพปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียน ดำเนินการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 275 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 420 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 76 เห็นด้วยว่า โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนทั้งในโรงเรียน และระหว่างเดินทางไปกลับ

จำลอง กุ๋มบำรุง (2527) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาอุบัติเหตุของ นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาอุบัติเหตุ ที่เกิดขึ้นตามชั้นเรียน เพศของนักเรียน ภาคเรียน ช่วงเวลา สถานที่ สาเหตุ ชนิด ลักษณะของความบาดเจ็บ และส่วนของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บ ดำเนินการวิจัยโดยการ เก็บรวบรวมข้อมูล จากนักเรียน 31,651 คน โรงเรียนจำนวน 34 โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78 นักเรียน เพศชายเกิดอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนเพศหญิง ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ คือ ช่วงเวลากลางวัน คิดเป็นร้อยละ 70 ส่วนที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดที่ห้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 60 ชนิดของอุบัติเหตุ ที่เกิดมากที่สุดคือ พลัดตกหกล้ม คิดเป็นร้อยละ 75 ลักษณะของความบาดเจ็บที่พบมากที่สุดคือ แผลแตก คิดเป็นร้อยละ 60

บังอร ถนอมรูป (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การจัดโครงการสวัสดิภาพใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาถึงสภาพปัญหา และ เปรียบเทียบการจัดโครงการสวัสดิศึกษา ศึกษาสภาพปัญหา และเปรียบเทียบปัญหาการเรียน การสอนสวัสดิศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 105 คน ครูผู้สอนประจำกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 355 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดโครงการสวัสดิศึกษาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จัดโครงการสวัสดิศึกษา

เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการสุศึกษา สาขการศึกษา กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการเก็บข้อมูล หรือสถิติอุบัติเหตุในโรงเรียน อาคารเรียน ไม่มีทางออกฉุกเฉินหรือบันไดหนีไฟ เครื่องมือดับเพลิงเคมีมีใช้แต่ไม่เพียงพอ และไม่เคยตรวจคั่นักเรียนเกี่ยวกับวัตถุที่เป็นอันตราย เช่น ระเบิด ปืน ฯลฯ รวมทั้งขาดการประเมินผลการจัดโครงการสวัสดิศึกษา

2. ปัญหาการจัดโครงการสวัสดิศึกษาพบว่า โรงเรียนที่ประสบปัญหาในระดับ "ปานกลาง" ได้แก่ ปัญหาด้านการวางแผน ปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้อยู่ในระดับ "น้อย"

3. เมื่อเปรียบเทียบปัญหา การจัดโครงการสวัสดิศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ไม่มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สภาพการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการสุศึกษา สาขการศึกษากระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ นอกจากนั้น ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีหนังสือให้นักเรียนใช้ค้นคว้าหรืออ่านประกอบ น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียน อุปกรณ์การสอนวิชาสวัสดิศึกษามีไม่เพียงพอ และโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมเนื้อหา และสื่อการเรียน สำหรับการเรียนการสอน ทั่วไปนั้นพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่สอนตรงตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรอยู่ในระดับ "ปานกลาง" และมีบางโรงเรียนไม่มีการประเมินผลวิชาสวัสดิศึกษา

5. ปัญหาการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนประสบปัญหา อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ได้แก่ สื่อการเรียน การสอนซ่อมเสริม การประเมินผลและการเรียน การสอนทั่วไป

6. เมื่อเปรียบเทียบ ปัญหาการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ไม่มีปัญหาแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กองส่งเสริมผลศึกษาและสุขภาพ กรมผลศึกษา (2528) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดิศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร" โดยมีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัย

และสภาพการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร
ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการศึกษา
เอกชน จำนวน 500 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อาคารเรียนส่วนใหญ่จะสร้างแบบถาวร ร้อยละ 99.39 โรงเรียนอยู่ใกล้ถนน ร้อยละ 70.91 ใกล้แม่น้ำลำคลอง ร้อยละ 62.12 โรงเรียนยังไม่มีรั้วมีเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 26.37 อุบัติเหตุที่พบบ่อยในโรงเรียนคือ การวิ่งชนกัน ร้อยละ 75.15 ^{ผู้}พินสนามในโรงเรียนเป็นคอนกรีตอย่างเดียวนมากที่สุดร้อยละ 38.40
2. ด้านการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ดูแลนักเรียนขณะพักมากถึง ร้อยละ 98.48 จัดให้มีผู้ดูแลนักเรียนข้ามถนน ร้อยละ 85.15 มีห้องพยาบาลในโรงเรียนถึง ร้อยละ 100 โดยมีครูเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ร้อยละ 95.50 โรงเรียน จัดบริการดูแลความปลอดภัย ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ และซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพปลอดภัยร้อยละ 97.27 โรงเรียนส่วนใหญ่ ไม่มีบันไดหนีไฟถึงร้อยละ 83.64 ยังไม่มีการจัดให้มีหม้อหุงข้าวไฟร้อยละ 81.12
3. ด้านการเรียนการสอนครูที่ผ่านการอบรมเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษา ร้อยละ 65.15 ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจัดให้มีการบรรยายมากที่สุดและมีการฝึกปฏิบัติการเล่น เรื่อง การรายงาน การสาธิตบ้างเล็กน้อย

นอกจากนี้พบว่า โรงเรียนจัดให้มีการเก็บสถิติอุบัติเหตุร้อยละ 83.03 จัดดำเนิน
โครงการสวัสดิศึกษาในโรงเรียนเพียงร้อยละ 55.76

ประภาพรพรณ สิงคเสลิต (2528) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทของผู้ปกครอง
ตามการรับรู้ของตนเอง ในการปลูกฝังสุนนิตยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยศึกษาผู้ปกครองนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 306 คน โดยเก็บข้อมูล
จากผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 102 คน และผู้ปกครองที่มีการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 102 คน และสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา 102 คน ผลการวิจัยพบว่า
ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา จะมีบทบาทเป็นผู้อบรม และฝึกฝนมากกว่า
ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษากับประถมศึกษา บทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้ปกครองระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา กับบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติบทบาทในฐานะผู้จัดสิ่งแวดล้อม ที่ปลอดภัย มากกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา

อำเภอ หวังไพโรจน์กิจ (2528) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาอัตราการเกิดอุบัติเหตุ สาเหตุของอุบัติเหตุ ลักษณะความบาดเจ็บและความรุนแรงของอุบัติเหตุ ที่เกิดกับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ฤดูกาล เวลา และสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุ ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 11,416 คน จากโรงเรียน 20 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า เพศ ระดับการศึกษา ช่วงเวลาและสถานที่เกิดอุบัติเหตุมีผลต่ออัตราการเกิดอุบัติเหตุ นักเรียนชายได้รับอุบัติเหตุ คิดเป็นร้อยละ 67.9 นักเรียนชั้น ป.1 - 2 มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด ร้อยละ 42.4 ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ เวลาพักกลางวัน ร้อยละ 40.2 สถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ สนาม ร้อยละ 42.8 ชนิดของอุบัติเหตุที่เกิดมากที่สุดคือ หกล้ม ตกจากที่สูง ร้อยละ 43.8 สาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดมากที่สุด คือ พฤติกรรม และนิสัยที่ไม่ปลอดภัย ร้อยละ 58.9 ลักษณะการบาดเจ็บที่พบมากที่สุดคือ แผลถลอก ร้อยละ 37.9 ความรุนแรงของอุบัติเหตุคือ บาดเจ็บเล็กน้อย ร้อยละ 97.7

อรษา กัทธิยะนันท์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1" มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพ ในโรงเรียนและเปรียบเทียบปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ตามตัวแปรขนาด ของโรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน 487 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดโครงการสวัสดิภาพ ในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน ร้อยละ 80.5 โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีทางออกฉุกเฉิน

หรือบันไดหนีไฟ ไม่มีโรงฝึกพลศึกษา ไม่ได้จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟ ไม่มีอุปกรณ์และเครื่องมื
 ดับเพลิง และยังขาดครูประจำห้องพยาบาล

2. ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพใน
 โรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย มีปัญหารายชื่อที่อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนขาด
 อุปกรณ์และเครื่องดับเพลิง ไม่มีการตรวจสอบและแนะนำวิธีใช้เครื่องมืดับเพลิง หนังสือและ
 เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสวัสดิศึกษามีไม่เพียงพอ ขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนด้าน
 สวัสดิศึกษา ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอ และขาดงบประมาณในการดำเนินงาน
 โครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพ ในโรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก พบว่า มีปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้านคือ ปัญหาด้านการจัดบริการ
 สวัสดิภาพในโรงเรียน ปัญหาด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสวัสดิศึกษา
 และปัญหาด้านการจัดดำเนินงานโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน

การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

แมคเคนซี และวิลเลียมส์ (Machenzie and Williams 1982 : 284 - 285)
 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "นักเรียนของท่านเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยหรือยัง" (Are Your
 Students Learning in a Safe Environment?) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบ
 มาตรฐานความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของ
 สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียนและหาข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน โดยรวบรวม
 ข้อมูลจากครูในโรงเรียน 50,000 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 3.60 ของโรงเรียน
 ทั้งหมดได้รับอุบัติเหตุจากอัคคีภัย และในจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดในโรงเรียนพบว่า ร้อยละ 43.00
 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้พิการและตาย ร้อยละ 57.00 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้บาดเจ็บเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ

ทาเคตะ (Taketa 1984 b: 208 - 209) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐฮาวาย" (Student Accidents in

Hawaii's Public Schools) โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน และเพื่อศึกษาระบบการ รายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 204 โรงเรียน จาก 224 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน มากกว่า 157,000 คน รวบรวมข้อมูลจากแบบรายงานอุบัติเหตุของนักเรียน ที่ห้องพยาบาล ประจำโรงเรียนได้จัดทำไว้ในช่วงเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุ มากกว่านักเรียนหญิง ในอัตราส่วน 2 : 1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีการบาดเจ็บมากกว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือสนามเด็กเล่น ส่วนใหญ่มีลักษณะ เป็นแผลดลอก ฟกช้ำ อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บมักเป็นข้อ และศีรษะมากกว่าบริเวณลำตัว แม้ไม่ทำให้เสียชีวิตหรือพิการแต่ก็ต้องพักการเรียนไปชั่วคราว

บอยซ์ และคณะ (Boyce and Others 1984: 984 - 986) ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง การบาดเจ็บจากเครื่องเล่นสนามในโรงเรียนขนาดใหญ่ในชนบท (Play-ground Equipment Injuries in a Large, Urban School District) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการระบาดวิทยา ของการเกิดอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ในสนามเด็กเล่นของโรงเรียน โดยศึกษาจากตัวแปรที่สำคัญคือ ลักษณะประชากร อัตราความรุนแรง โปรแกรมการเรียน ประเภทของอุปกรณ์ในสนามเด็กเล่น โดยศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาในชนบท 68 แห่ง ได้พยาบาลประจำโรงเรียนเป็นผู้บันทึกรายงานการเกิดอุบัติเหตุทั้งหมด และมีแบบประเมิน อุปกรณ์ในสนามเด็กเล่น โดยให้พยาบาลและผู้บริหารเป็นผู้ประเมิน ใช้ระยะเวลาในการ ศึกษา 2 ปี ผลการวิจัยพบว่า การเกิดอุบัติเหตุในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่ แตกต่างกัน ช่วงเวลาเกิดอุบัติเหตุเวลาเช้า มากกว่าเวลาหลังเที่ยง โรงเรียนที่เกิดอุบัติเหตุ สูงเป็นโรงเรียนที่มีโปรแกรมการเรียนให้เลือกน้อย อัตราของอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ในสนามเด็ก เล่นอยู่ระหว่าง 8.9 ต่อนักเรียน 1,000 คนต่อปี

เจอเบอร์ช และคณะ (Gerberich and Others 1985: 1370-1374) ทำการ ศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุจากการกระแทกทางสมองและความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับนักฟุตบอลใน โรงเรียนมัธยมศึกษา" (Concussion Incidences and Severity in Secondary School Varsity Football Players) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระบาดวิทยาเกี่ยวกับ นักฟุตบอล โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐมินเนโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา และค้นหาสาเหตุ

การเกิดอุบัติเหตุ และการประเมิณผล เพื่อนำไปใช้ในการจัดควบคุมการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจาก การกระแทกในระหว่างเล่นฟุตบอล รวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 103 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 499 โรงเรียนที่มีทีมฟุตบอล และจากโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักฟุตบอล 3,802 คน เลือกตัวอย่างขนาดได้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลการวิจัยพบว่า มีอัตราการบาดเจ็บร้อยละ 78 การบาดเจ็บที่เกิดตลอดฤดูกาลแข่งขันสูงถึงร้อยละ 51 ของผู้เล่น ทั้งหมดในการแยกแต่ละทีมว่า อัตราการบาดเจ็บอยู่ระหว่าง ร้อยละ 64.94 อัตราการบาดเจ็บที่เกิดจากการกระแทกร้อยละ 19.00 นักฟุตบอลที่สลับ ร้อยละ 69.00 ที่สามารถกลับไปเล่น ได้ภายใน 1 วัน อาการที่เกิดจากการกระแทกต้องใช้เวลา 6 - 9 เดือนจึงหายเป็นปกติ และมี 6 รายที่พิการตลอดชีวิต

เจคอบสัน (Jacobson 1987: 495 - 496) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุ ของเด็ก และวัยรุ่น ในเขตเทศบาลเมือง ประเทศสวีเดน" (Accident Among Children and Teenager on a Swedish Rural Municipality) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์รูปแบบ ของเหตุการณ์ของอุบัติเหตุในเด็กและวัยรุ่น และเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับ มาตรการ ป้องกันอุบัติเหตุ รวบรวมข้อมูลเด็กที่ได้รับบาดเจ็บอายุระหว่าง 0 - 19 ปี จำนวน 918 ราย ซึ่งได้รับการบำบัดรักษาที่ศูนย์สุขภาพ และหน่วยรักษาฉุกเฉินในช่วง 1 ปี (ค.ศ. 1981 - 1982) ผลการวิจัยพบว่า อุบัติเหตุเกิดขึ้นในระหว่างช่วงเวลาของการศึกษา ร้อยละ 32 ประเภทของอุบัติเหตุเกี่ยวกับการกีฬา (รวมทั้งกีฬาในโรงเรียน ร้อยละ 26 อุบัติเหตุ ที่เกิดในบ้านร้อยละ 11 อุบัติเหตุในโรงเรียน (ไม่รวมอุบัติเหตุจากกีฬา) ร้อยละ 8 เป็นอุบัติเหตุ จากการจราจรร้อยละ 5 ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแผลถลอก เคล็ด กระตุกเคลื่อน ฟกช้ำ กระตุกหัก การเกิดอุบัติเหตุพบว่า เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่กระทำกิจกรรมอย่างไม่ระมัดระวังเป็นสำคัญ

สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยภายในประเทศที่ได้รวบรวมข้างต้น พอสรุปได้ว่า การทำวิจัย เรื่องที่เกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียน ส่วนมากจะทำการวิจัยในเขตกรุงเทพมหานคร การเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ เกิดจากพฤติกรรมของนักเรียนและนิสัยที่ไม่ปลอดภัย สภาพสิ่งแวดล้อม

และความเสื่อมสภาพของอุปกรณ์เครื่องใช้ สถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุ มักเกิดขึ้นบริเวณห้องเรียนและสนาม ชนิดของอุบัติเหตุที่พบบ่อย ได้แก่ หกล้มและวิ่งชนกัน การจัดสภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร ในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ยังมีปัญหาในเรื่องการจัดดูแลบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัย โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีรั้วโรงเรียน การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนส่วนใหญ่โรงเรียนได้จัดให้ครู และเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการเล่นและเดินทางไปกลับของนักเรียนโรงเรียน มีห้องพยาบาล และมีครูเป็นผู้รับผิดชอบ ในเรื่องของการป้องกันอัคคีภัยพบว่าโรงเรียนยังไม่มีบันไดหนีไฟ หรือทางออกฉุกเฉิน เครื่องมือดับเพลิงมีใช้แต่ไม่เพียงพอ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟ ด้านการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาครูส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใ้วิธีบรรยายมากที่สุด โรงเรียนเพียงครั้งหนึ่งที่มีการดำเนินงานโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน และปัญหาในด้านการวางแผนดำเนินงาน

งานวิจัยในต่างประเทศพบว่า จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดในโรงเรียนมีไม่มากอุบัติเหตุที่พบบ่อยเป็นอุบัติเหตุที่ทำให้บาดเจ็บเพียงเล็กน้อย สถานที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือ สนามเด็กเล่นและอาคารเรียน ชนิดของอุบัติเหตุที่ทำให้บาดเจ็บ คือ แผลถลอก ฟกช้ำ สภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียน ได้มีการตรวจอุปกรณ์เครื่องใช้ และจัดสภาพแวดล้อม ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย มีการสำรวจอุบัติเหตุของนักเรียน ศึกษากระบวนการรายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน และค้นหาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อนำมาจัดและควบคุมการเกิดอุบัติเหตุจึงทำให้มีปัญหาน้อย

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า การทำวิจัยเกี่ยวกับโครงการสวัสดิศึกษา และการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียนยังทำการวิจัยน้อยมาก โดยเฉพาะในประเทศไทย การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องในชนบทมีน้อย ซึ่งมีแต่เพียงการศึกษาถึงสภาพของสวัสดิศึกษาในโรงเรียนเท่านั้น ยังไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของการจัดดำเนินการสวัสดิศึกษาโดยตรง ดังนั้นการจัดดำเนินการสวัสดิศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจึงยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยและประสบอุบัติเหตุจำนวนมาก ซึ่งจะต้องแก้ไขปัญหาเพื่อให้การจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน ให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียนที่แท้จริง เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ

ไปเป็นแนวทาง ในการดำเนินงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียนให้ได้ผลดี และยังเป็นการปลูกฝัง
สวัสดินิสัยให้นักเรียนเพื่อแก้ปัญหาอุบัติเหตุทั้งในโรงเรียนและชุมชนต่อไป